

Uvodni govor
Saveznog ministra vanjskih poslova
Heika Maasa,
poslanika Njemačkog Bundestaga

na virtuelnom
sastanku ministara vanjskih poslova u
okviru Berlinskog procesa

Berlin, 8. juna 2021.

Cijenjene kolegice i kolege,
dame i gospodo,
dragi prijatelji,

već više od godinu dana pandemija nas
izbacuje iz uobičajenih tokova života.

Upravljanje krizom prouzrokovanom COVID-
om i dalje je dio našeg svakodnevnog posla.

Međutim, u isto vrijeme postoji razlog za
optimizam:

Uprkos svim poteškoćama u svim našim
zemljama ubrzavaju se vakcinacije –
podstaknuto multilateralnom saradnjom i
solidarnošću. Voljeli bismo da smo pomogli
brže, ali su COVAX i Evropska unija sada
isporučili vakcine Zapadnom Balkanu, a u

toku je dodjela dodatne pomoći za vaše zdravstvene sisteme i ekonomije.

Takav napredak nam daje povoda da zauzmemo dugoročniju perspektivu kada s pogledom u budućnost obnavljamo naše ekonomije, politike i društva ka boljem.

To je ono što želimo postići na današnjoj konferenciji – stoga srdačna dobrodošlica svima vama! Jedva čekam da čujem svakog od vas, ali prvo mi dozvolite da iznesem nekoliko napomena iz naše perspektive.

Obnova u cilju postizanja nečeg boljeg će za Zapadni Balkan značiti da treba biti ambiciozan, jer vaši građani imaju velika očekivanja:

Od svojih vlada očekuju odgovornost, pouzdane javne usluge i ekonomski napredak, a od Evropske unije i njenih država članica za svoje zemlje zahtijevaju vjerodostojan put ka Evropskoj uniji.

Sva ova pitanja čine srž *Berlinskog procesa*. Od kada je započeo ovaj proces 2014. godine, zemlje Zapadnog Balkana su mnogo toga postigle:

- *Regionalna kancelarija za saradnju mladih* povezala je hiljade mladih preko nacionalnih granica.
- Tokom pandemije vaše zemlje su uspostavile “*zelene trake*” te su tako omogućile slobodno kretanje robe preko granica uprkos ograničenjima zbog COVID-a.

- Sljedećeg mjeseca novim sporazumom će se ukinuti naknade za roming u regionu, što će znatno pojeftiniti poslovanje i održavanje kontakta s prijateljima i porodicom.
- A na prošlogodišnjem samitu u okviru Berlinskog procesa pokrenuli ste svoj najambiciozniji projekat do sada:
zajedničko regionalno tržište.

Drage kolegice i kolege,

to su važna postignuća. Međutim, osvrćući se na prošlu godinu vidimo da je ostvaren mali napredak u drugim oblastima. I potpuno razumijem frustracije koje zbog toga nastaju u vašem regionu.

Udvostručimo stoga zajedničke napore u vezi sa tri pitanja.

Prvo, moramo da pospješimo proces proširenja.

Budućnost svih šest zemalja Zapadnog Balkana je u Evropskoj uniji - Njemačka ostaje u potpunosti predana tom cilju.

“Ako vi uradite svoj dio posla, i mi ćemo svoj” mora i dalje ostati naš pristup proširenju Evropske unije.

S jedne strane, zemlje Zapadnog Balkana trebaju da ojačaju vladavinu prava, da suzbiju korupciju i organizovani kriminal, da štite slobodu medija i stvore prostor za napredak demokratije.

Takve reforme će privući veća strana ulaganja, pružiće mladim ljudima perspektivu

i na taj način će da zaustave odliv mozgova iz vašeg regiona.

S druge strane, Evropska unija se mora pridržavati svojih obaveza.

Sjeverna Makedonija i Albanija su postigle održiv napredak u reformi pravosuđa i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. U *Prespanskom sporazumu* Skoplje i Atina su pokazali istorijsko političko vođstvo.

Zbog toga bi sada trebalo da započnu pristupni pregovori sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom. Zahvaljujem Portugalu koji predsjedava Savjetom Evropske unije što je preuzeo ovaj zadatak - ima našu punu podršku!

Da budem jasan: Svi znamo da unutrašnja politika može ograničiti manevarski prostor u vanjskoj politici. I razumijemo da su pitanja

istorije i identiteta osjetljiva. Međutim, ne bi trebalo da takva bilateralna pitanja ometaju čitav proces pristupanja.

A kad već govorimo o pragmatizmu, ja takođe vjerujem da bi trebalo da kao Evropska unija konačno postignemo liberalizaciju viznog režima za Kosovo, koje je i dalje jedina zemlja u regionu izuzeta od mogućnosti jednostavnog putovanja u Evropsku uniju.

Drugo, ulažimo još veće napore u regionalnu saradnju i pomirenje. Sve nacije širom Evrope nose neko istorijsko breme. Ali ne bi trebalo da istorija bude prepreka za izgradnju zajedničke budućnosti.

Nedavno sam posjetio Beograd i Prištinu sa ciljem da razgovaram o dijalogu između

Kosova i Srbije u kojem posreduje Evropska unija.

Naša poruka je jasna: Sveobuhvatni sporazum između Kosova i Srbije ne bi samo povećao regionalnu stabilnost, nego bi takođe za obje zemlje podstakao izgleda za članstvo u Evropskoj uniji.

Potpuno podržavamo napore visokog predstavnika Josepa Borrella i specijalnog predstavnika Miroslava Lajčaka da se to i ostvari.

Isto važi i za Bosnu i Hercegovinu. Više od 25 godina nakon Dejtona vidimo zabrinjavajući zastoje i agresivnu retoriku.

Danas poslije podne biće objavljena presuda u žalbenom postupku u slučaju Ratka Mladića. Podsjeća nas na stravične ratove

devedesetih, uključujući djela genocida, masovna ubistva i etničko čišćenje.

Ova strašna sjećanja trebalo bi da dovedu do zaključka da je budućnost Zapadnog Balkana u miru i demokratiji.

Evropska mapa puta za Bosnu i Hercegovinu je jasna, radi se naime o 14 ključnih prioriteta Evropske komisije.

Osim toga, Kancelarija visokog predstavnika ostaje ključna. Zbog toga sam vrlo zahvalan Christianu Schmidtu i onima koji su podržali njegovo imenovanje za novog visokog predstavnika. Pomoći će da se Bosna i Hercegovina vrati na međunarodnu agendu!

Na kraju, dopustite mi da naglasim ulogu civilnog društva u promovisanju pomirenja i dijaloga. Uskoro ćemo čuti više o rezultatima

Foruma civilnog društva u Berlinskom procesu
koji se sastao prošle nedjelje.

To me dovodi do moje treće tačke –
napredovanje prema samitu Berlinskog
procesa u julu.

Snažno Vas pozivam da uložite svu svoju
energiju kako bi ovaj samit bio uspješan za
ljude u regionu:

- Posebno bi sporazum o slobodnom
kretanju građana sa ličnim kartama
podstaknuo trgovinu i putovanja.
- Slično tome, jedinstveni vizni prostor kao
i međusobno priznavanje univerzitetskih
diploma i profesionalnih kvalifikacija
olakšali bi život mnogim građanima vaših
zemalja.

Dragi prijatelji,

pandemija je pokazala da se većina izazova s kojima se suočavamo ne zaustavlja na nacionalnim granicama.

Za prosperitetan i miran Zapadni Balkan potrebno je da se udruže sve zemlje u regionu – pragmatično i hrabro, realistično i ambiciozno.

Na vama je da napravite takav izbor -
Njemačka je spremna pružiti podršku.

Hvala vam puno.